

Strategi

Life science-strategi för Stockholm- Uppsalaregionen

Förord

Life science är fundamental för hela landets tillväxt, innovationskraft och hälsa.

Det är en sektor som kombinerar vetenskaplig excellens med ett djupt åtagande för människors och naturens välbefinnande. Den bidrar med enorma ekonomiska värden som skapar jobb och förutsättningar för en stark välfärd. Den driver innovationer som räddar människors liv.

Dessa värden är viktigare än någonsin att försvara.

Just nu kan vi se hur världen sluter sig. Förutsättningarna för gränsöverskridande forskningssamarbeten försvåras. Samtidigt hårdnar den globala konkurrensen och marknadens spelregler förändras. Allt detta är ett allvarligt hot mot investeringar, lanseringar och kliniska prövningar i Sverige.

Men vi kan vara en motkraft när varningslamporna blinkar. Vi vet vad vi kan åstadkomma när de skarpaste aktörerna från akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård samarbetar.

Stockholm-Uppsalaregionen har utmärkta förutsättningar att leda en kraftsamling. Med mer än hälften av Sveriges Life science-sektor kommer Capital of life att vara vägledande för vår tids nästa stora genombrott.

Egentligen är det ganska självklart, vi bygger vidare på en stolt tradition.

I Stockholm förvaltar vi arvet efter Alfred Nobel genom att lyfta fram mänsklighetens största nyttogörare.

I Uppsala möts tradition och nytänk där Olof Rudbeck en gång gjorde Sveriges första vetenskapliga upptäckt i sin beskrivning av lymfsystemets funktion.

Här finns starka universitet, unika forskningsmiljöer och förutsättningar att tillgängliggöra hälsodata. Här finns världsledande avancerad sjukvård och en attraktiv miljö för talanger. Här finns ett urstarkt näringsliv som skälver av kreativitet. Vi har alla förutsättningar att vara en föregångare i Sverige när det gäller att stimulera klinisk forskning och bana vägen för nya innovationer som kommer våra patienter till gagn.

Vi behöver stärka hela innovationskedjan, från forskning till marknad. Vi behöver utveckla vår förmåga att genom precisionsmedicin skraddarsy rätt vård. Och vi behöver stärka samverkan och utbyte mellan alla dessa delar.

Genom att investera i innovation kan vi ge patienter snabb tillgång till nya behandlingar som förbättrar människors hälsa. Så kan vi förbättra sjukvården och ta kommando över vår läkemedelsförsörjning – samtidigt som vi stärker Sveriges attraktionskraft för viktiga investeringar.

1. Inledning

Stockholm-Uppsalaregionen ska utvecklas till ett världsledande life science-kluster och vara en föregångare i Sverige när det gäller att stimulera forskning och innovation. På det viset stärkts inte bara tillväxten och konkurrenskraften – den innovationskraft som skänker hopp till patienter världen över kan släppas lös. Det är syftet med Capital of Life.

Samordningen och förmågan att tala med en röst i världen ska stärkas. Här finns så många aktörer som kan skapa förändring, och vi har de bästa förutsättningarna med den vetenskapliga excellens som finns hos regionens lärosäten, den avancerade vård som bedrivs på våra sjukhus samt den innovationskraft och kreativitet som finns i näringslivet. Stockholm-Uppsala ska vara förstahandsvalet i Norden för life science-företag som söker en modern, kompetent och samverkansinriktad region att investera i, och skapa möjligheter för att patienter får snabb tillgång till nya, effektiva terapier som passar just för dem.

Det är några av de ambitioner som en gemensam strategi ska bidra till att förverkliga. Den gemensamma strategin utgår från den nationella life science-strategin och bygger vidare på det arbete som har gjorts tidigare inom den första life science-strategin för Stockholm.

1.1 Syfte

Strategins huvudsyfte är att skapa goda förutsättningar att utveckla Stockholm-Uppsalaregionen till ett av världens främsta life science-kluster med stora värden för Stockholm-Uppsala men också för hela landet.

Strategins uppgift är att tydliggöra sambanden, öka samordningen och stärka förmågan att agera som en gemensam aktör i världen. Specifika mål och åtgärder adresseras i nästa steg genom tematiska handlingsplaner.

Huvudmål: Den gemensamma Stockholm-Uppsalaregionen ska vara ett internationellt erkänt och ledande life science-kluster som tar ett aktivt ledarskap inom svensk life science.

Önskvärda effekter är att:

- Life science-företag etableras, utvecklas och växer i Stockholm-Uppsalaregionen
- Företagsinvesteringar och erhållna EU-bidrag ökar till initiativ inom life science
- Nya behandlingsmetoder och effektivare vård kommer invånarna till gagn oavsett vårdnivå och ger förutsättningar för förbättrad och mer jämlik hälsa i befolkningen.
- Ökad akademisk excellens vid Stockholm-Uppsalaregionens lärosäten

1.2 Tillämpning

1.2.1 Definitionen av life science

Life science-strategi för Stockholm-Uppsalaregionen tillämpar samma definition på life science som den nationella strategin gör, men betonar även betydelsen av Stockholm-Uppsalaregionens styrka inom biologiska veterinärmedicinska och andra närliggande vetenskapsområden för life science vilket stärker strategins ambitioner att uppfylla de nationella målen.

Life science handlar i den nationella strategin om att lösa de samhällsutmaningar som har kopplingar till människors hälsa. Sektorn innefattar forskning, högre utbildning och innovation, utveckling av läkemedel, medicintekniska produkter och behandlingar, samt prevention, implementering och uppföljning.

1.2.2 Relationen mellan life science-klustret och strategin samt vilka som omfattas av strategin

Strategin kommer att stärka förutsättningarna för att bygga Stockholms och Uppsalas gemensamma life science-kluster Capital of Life och omfattar alla aktörer som är en del av klustret. Som ledande aktörer inom medicinska vetenskaper har Karolinska Institutet (KI) och Uppsala universitet en avgörande roll inom både medicinsk grundforskning och klinisk forskning och har därmed en central roll för genomförandet av strategin. KI, Uppsala universitet, Stockholms universitet, Kungliga Tekniska högskolan och Sveriges lantbruksuniversitet är alla högt rankade och ledande universitet med framstående forskning och attraktiva utbildningar som bidrar med stort värde för ett starkt life science-kluster. Universitetssjukhusen Karolinska och Akademiska är tillsammans med regionens övriga sjukhus centrala klusteraktörer och en stor del av klustrets grundförutsättning och styrka. Inte bara genom världsledande vård utan också som forsknings-, utvecklings- och innovationsmiljö och kompetenscentrum. Många av klustrets aktörer återfinns i den privata sektorn; det är startups, små- och medelstora företag och etablerade stora företag. Dessa står för en stark drivkraft för forskning, innovation och utveckling, ofta i symbios med vård och akademisk forskning. Här skapas arbetstillfällen, skatteunderlag och en stor kunskaps- och kompetensresurs. Andra viktiga aktörer är de båda länsstyrelserna och kommunerna i de två länen.

Klustrets kapacitet stärks av närvaron av starka nationella forskningsinfrastrukturer, men även nationella infrastrukturer som finns i andra delar av landet bidrar till klustrets framgång.

Näringslivets, kommuners och hälso- och sjukvårdens behov och roll som medskapare samt mottagare är avgörande för genomförandet av strategin.

Strategin är vägledande för de båda länens alla kommuner, hälso- och sjukvården - såväl privat som offentligägdd, lärosäten, företag och andra som relaterar till life science i sitt arbete. Ett antal av dessa aktörer har signerat en avsiktsförklaring om samarbete för att stärka Stockholm-Uppsalaregionens gemensamma kluster för life science, Capital of Life.

2. Fem utvecklingsområden för ett världsledande life science-kluster

För att uppnå strategins huvudmål om att Stockholm-Uppsalaregionen ska vara ett ledande och internationellt erkänt life science-kluster behöver aktörerna samlas kring att skapa en stimulerande miljö med gynnsamma förutsättningar. Miljön ska stimulera och ge mycket goda villkor så att hälso- och sjukvården, företag och lärosäten kan utvecklas och bli världsledande inom områden med särskild potential. Därmed kan också nya terapier och andra medicinska innovationer bidra till förbättrad folkhälsa. Strategin har inte för avsikt att prioritera eller förutse vilka utvecklingsområdena är utan ska ge förutsättningar och skapa en kultur där de bästa innovationerna och forskningen kan få genomslag.

För att nå målsättningen behöver flera aktörer genomföra insatser såväl enskilt som gemensamt. Det behöver finnas en kultur som skapar tillit mellan aktörerna i life science-sektorn och som uppmuntrar dem till att se hela värdekedjan och inte bara sin egen del. Denna kultur utvecklas i samverkan kring olika utmaningar och målsättningar. Ett sammanhållet life science-arbete ska attrahera extern finansiering för långsiktiga forsknings-, utvecklings- och produktionssatsningar samt investeringar i forskningsinfrastruktur, med målet att öka antalet patent, livskraftiga företag, snabb translation och implementering i hälso- och sjukvården, samt förbättrad hälsa.

För att skapa en miljö där företag och forskning inom life science kan utvecklas ska klustret inom sex till åtta år kännetecknas av följande fem aspekter:

2.1 Forskning och innovation för hälsa och tillväxt

De nationella och regionala ALF-avtalen reglerar Karolinska Institutets respektive Uppsala universitets samverkan med hälso- och sjukvården i Stockholm respektive Uppsala. Forskning och innovation är förutsättningar för en värdeskapande life science-sektor. Forskning, innovation och produktutveckling är i många fall beroende av vårdens strukturer. För att skapa nya innovationer behövs goda förutsättningar för grundforskning som bygger upp kunskapen inom olika forskningsområden. Det behövs också goda förutsättningar för tillämpad forskning för att ta fram applikationer. Därutöver behöver tvärssektoriell forskning uppmuntras då många genombrott sker i gränslandet mellan flera discipliner. Det behöver också säkerställas att de senaste

forskningsresultaten kan användas inom hälso- och sjukvården. För att åstadkomma detta behövs långsiktig finansiering, samverkansplattformar och möjlighet att dela och ta del av hälsodata samt en ambition hos hälso- och sjukvården att i relevanta fall vara en tidig användare av nya läkemedel och tekniker.

Näringslivet utgör en central del av ekosystemet och är avgörande för att forskningsresultat ska omsättas i innovationer, produkter och tjänster som skapar värde för patienter, samhälle och ekonomi. Genom att utveckla förmågan att stödja kommersialisering, uppskalning, investeringar och marknadstillträde kan fler företag växa i takt med forskningens framsteg.

Följande utmaningar är prioriterade:

Samverkan och kunskapsdelning

- Interaktion mellan hälso- och sjukvården, näringslivet och lärosätena.
- Stark samverkan med it och datavetenskap inklusive leverantörer och utvecklare.
- Stark samverkan med biologisk vetenskap inklusive ekologi och veterinärmedicin.
- Stärka förutsättningarna för att genomföra klinisk forskning och kliniska studier i hälso- och sjukvården.

Data och infrastruktur

- Säkerställa säkert, effektivt och etiskt tillgängliggörande av hälsodata.
- Utveckla användningen av artificiell intelligens (AI) för life science.

Internationell konkurrenskraft och finansiering

- Aktörerna attraherar extern finansiering för forskningssatsningar och utveckling i högre grad.
- Fler EU-ansökningar med hög beviljandegrad.
- Ökat antal patent.
- Utvecklade upphandlingsprocesser och möjliggöra användning av de senaste innovationerna för att ge patienterna tidig tillgång till prevention och nya effektiva terapier och medicintekniska produkter.
- Goda förutsättningar för etablering av produktionsanläggningar.

2.2 En stark röst i världen – tydlig identitet och gränslöst samarbete

För att få maximal utväxling på vård, forskning och innovation är det avgörande att resultaten och framgångarna sprids. Stockholm-Uppsala-regionens goda förutsättningar, villkor och möjligheter till utveckling och innovation inom life science behöver förpackas och kommuniceras med ett tydligt budskap och erbjudande i en internationell kontext.

Klustrets aktörer behöver vara mer närvarande och aktiva i internationella sammanhang, kommunicera framsteg och positionera sig.

Följande utmaningar är prioriterade:

Internationellt samarbete

- Samarbeten med ledande life science-kluster i Norden, Europa och övriga delar av världen.
- Samarbete med de nordiska och baltiska huvudstadsregionerna

Kommunikation

- En gemensam och tydlig identitet som uppmärksammas internationellt.
- Internationellt kommunicerad gemensam bild med tydliga budskap om en sammanhållen och attraktiv destination för investeringar och talanger inom life science.

Attraktion för investeringar och talanger

- Nationellt och internationellt påverkansarbete för att positionera Capital of life för att attrahera internationell finansiering, investeringar och talanger
- Ett gemensamt, professionellt och framgångsrikt stödsystem för företagsinvesteringar.
- Mottagarsystem för att kunna attrahera och behålla talanger.
- Konkurrenskraftigt erbjudande för etableringar av internationella institut, privata FoU- och produktionsanläggningar eller större EU-satsningar inom life science, till exempel genom snabb handläggning och tillgång till mark och lokaler.

2.3 Resilens och hållbar utveckling inom life science

Hållbarhet är, och kommer bli, en ännu mer avgörande konkurrensfördel i en värld där kraven på ekologiskt och socialt ansvar ökar. Resiliens genom strategiska val, samarbete med betrodda partners och långsiktiga beslut är några viktiga

komponenter. Stockholm-Uppsalaregionen och Sverige ligger i framkant inom hållbarhet i form av innovationer, infrastruktur, samhällsplanering, ledarskap och prioriteringar. Forskning och innovation inom life science är avgörande för att kunna möta förändringar i klimat och ekosystem med tillhörande konsekvenser för exempelvis hälsa, livsmedelsförsörjning och migration.

Följande utmaningar är prioriterade:

Beredskap:

- Beredskap för snabba och effektiva insatser vid framtida biologiska hot och pandemier.
- Beredskap för att snabbt och lätt kunna ställa om produktion och utveckling. Planera för kris och krig utifrån den teknik och utveckling som finns här och nu såväl som för framtida teknikutveckling.
- Flexibla och robusta värdekedjor och partnerskap för ökad självförsörjning vid kris och krig.

Klimat och miljö:

- Forskning, innovation och implementering som bidrar till att minska klimat- och miljöpåverkan från produktion och användning av exempelvis medicintekniska produkter, läkemedel och bioteknik.
- Preventiva åtgärder och tidig upptäckt av sjukdomar som minskar behovet av resurskrävande och klimatpåverkande vård.

2.4 Attrahera, utbilda, behålla – en ledstjärna för talanger och spetskompetens

För att säkerställa en långsiktig utveckling av en framtida högkvalitativ hälso- och sjukvård, excellent forskning och en konkurrenskraftig life science-industri behövs en miljö som attraherar och behåller de bästa studenterna och ledande forskarna. En förutsättning är en hög kvalitet på utbildning, tydliga karriärvägar och goda möjligheter till gemensamma forsknings- och innovationsprojekt mellan hälso- och sjukvården, lärosäten och företag. Kopplingen mellan kunskapsområden blir allt viktigare och här finns betydande kunskapsvinster att hämta genom multidisciplinära samarbeten. Även grundläggande kompetenser som efterfrågas från industrin och hälso- och sjukvården behöver finnas och utvecklas i regionen.

Följande utmaningar är prioriterade:

Utbildning

- Tvärvetenskapliga utbildningar inom spetsområden i life science där Stockholm- Uppsalaregionen kan bli internationellt konkurrenskraftig.

- Internationellt ledande utbildningar på grund-, avancerad och forskarnivå.
- Vidareutbildning av experter inom specifika områden där det råder kompetensbrist.
- Ökat intresse för STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) inom grund- och gymnasieskolan.

Kompetens

- Tillgång på kompetent personal på alla nivåer från yrkesutbildade till forskarutbildade
- Attraktiv miljö med möjligheter att arbeta med banbrytande tekniker och forskningsinfrastruktur.
- Rekrytering av internationella talanger och spetskompetens.

2.5 Forskningsinfrastrukturer och testmiljöer

I Stockholm-Uppsalaregionen finns nationellt och internationellt ledande forskningsinfrastrukturer inom en rad områden som genomik, proteomik, medicinska avbildningstekniker, cell- och genterapier, bioteknik, 3D-printing och många andra. Ledande forskare och kliniker inom flera discipliner skapar framstående testmiljöer som stöds av världsunika registerdata och biobanker.

Detta sammantaget skapar stora möjligheter för universitet, företag och andra aktörer att forska, utveckla och producera i Stockholms-Uppsalaregionen.

För att långsiktigt stärka förmågan att omsätta forskningsresultat till industrialisering och kommersialisering behövs etablerade processer för utveckling och produktion. Processerna ska utformas genom strukturerad samverkan mellan akademiska och privata forskningsmiljöer, testbäddar, forskningsinfrastrukturer och hälso- och sjukvården. Det ska också finnas processer för att främja och kvalitetssäkra kliniska prövningar. Utvecklingen bör ske i nära koppling till inkubatorer och affärsstöd med industriell kompetens för att skapa en sammanhängande kedja från idé till marknad. Genom denna samverkan och tydliga processer för till exempel kliniska prövningar genom hela utvecklingskedjan kan tillväxt främjas och värde skapas för hälso- och sjukvården.

Följande utmaningar är prioriterade:

Processer för utveckling

- Kvalitetssäkrade, robusta och snabbare processer för fler kliniska prövningar.
- Testbäddar för olika utvecklingsbehov till exempel precisionshälsa.
- Enkel och öppen tillgång till Stockholm-Uppsala-regionens forskningsinfrastrukturer och testbäddar.

Uppskalning

- Riskvilligt kapital, affärs- och bolagsutveckling samt stöd för etablering på nya marknader.
- Gemensamma event- och matchmaking-aktiviteter mellan behovsägare, entreprenörer, befintliga bolag och finansiärer.

Forskningsinfrastruktur

- Banbrytande forskningsinfrastrukturer med långsiktiga forskningssatsningar.
- Forskningsinfrastruktur för att möjliggöra olika AI-lösningar och annan digital utveckling.

3. Omvärld och yttre förutsättningar

Omvärlden förändras i snabb takt och påverkar de villkor som life science-sektorn verkar inom. Detta kapitel beskriver de yttre ramarna som Stockholm-Uppsalaregionen behöver förhålla sig till globalt, europeiskt, nordiskt och nationellt och tydliggör hur omvärldslogiken formar regionens handlingsutrymme och ansvar.

3.1 Den globala kontexten – en ny logik för vetenskap och konkurrenskraft

Den globala ordningen blir mer geopolitisk och samtidigt mer sammanflätad. Klimat, säkerhet, teknik och hälsa påverkar varandra i realtid. I detta landskap är forskning, innovation och kommersialisering inte enbart motorer för tillväxt, utan de är fundament för försörjningstrygghet, beredskap och samhällsstabilitet.

Den tekniska utvecklingen sker med accelererande hastighet. AI, kvantteknik, bioteknik och digital hälsa förändrar förutsättningarna för hela värdekedjan: hur forskning bedrivs, hur behandlingar utvecklas och hur produktion organiseras. Tillgång till data, talang och robusta regelverk blir alltmer avgörande för global konkurrenskraft.

Samtidigt utvecklas den globala forskningskartan. Nya aktörer i Asien, Afrika och Sydamerika investerar i bioteknik, kliniska miljöer och digital infrastruktur. Det skapar en mer distribuerad kunskapsekonomi där framsteg förutsätter standardisering, interoperabilitet och ömsesidiga partnerskap. Det här landskapet innebär också hård konkurrens från nya ledande miljöer med andra konkurrensfördelar än Sverige har.

Eftersom policysvängningar på världens största marknader ändrar förutsättningarna för läkemedelstillgång och life science-investeringar så påverkas även förutsättningarna och spelplanen regionalt. Under sådana omständigheter behövs samverkan mellan aktörerna för att hitta nya möjligheter och styrkepositioner utifrån de nya förutsättningarna. Det räcker inte att ha bra förutsättningar för sjukvård, forskning och innovation utan det behövs också en innovativ kultur som inkluderar ett aktivt intresse för företagets utveckling och behov

Hållbarhet får en central roll. Industrins klimatavtryck, cirkulära flöden och sociala ansvarstagande är inte längre externa krav, utan villkor för långsiktigt marknadstillträde. Bio- och datasäkerhet blir samtidigt strategiska områden i en tid av ökad sårbarhet.

Strategisk innebörd För att vara relevant och resilient måste regionen kombinera öppenhet och internationellt samarbete med förmåga att skydda kritiska resurser, säkra kompetensförsörjning och utveckla system som står stabila även i perioder av global osäkerhet.

3.2 EU – den strategiska arenan för data, prövningar och innovation

Europeiska unionen (EU) har tydligt lyft life science som en nyckelfråga för konkurrenskraft, säkerhet och samhällsberedskap. Strategin *Choose Europe for Life Sciences* samt Biotech act markerar en gemensam ambition att stärka Europas konkurrenskraft i en snabbt föränderlig global miljö.

EU driver flera viktiga initiativ som formar framtidens life science-infrastruktur, bland annat:

- ett mer sammanhållet system för kliniska prövningar
- gemensamma standarder för säker och etisk användning av hälsodata
- investeringar i avancerade terapier och biotekniska plattformar
- förstärkt kapacitet för produktion av kritiska läkemedel
- insatser för kompetensförsörjning och tekniskt ledarskap

Dessa satsningar innebär att EU i allt större utsträckning kommer att sätta ramarna för hur forskning, data, innovation och marknad utvecklas i medlemsländerna.

Strategisk innebörd Stockholm-Uppsalaregionen har många av de förutsättningar EU efterfrågar; vetenskaplig kvalitet, avancerade kliniska miljöer, digital mognad och en tradition av etisk och transparent datahantering. Det gör Stockholm-

Uppsalaregionen till en naturlig partner i utformningen av framtidens europeiska standarder och andra förutsättningsskapande initiativ av betydelse för vår life science-sektor. Framtida initiativ från Stockholm-Uppsalaregionens life science-kuster behöver därför bygga på en aktiv roll i EU, som medskapare snarare än mottagare.

3.3 Norden – värdegemenskap och gemensam styrka

De nordiska länderna förenas av starka institutioner, hög digital mognad och en datakultur byggd på tillit, integritet och etik. Tillsammans har vi utvecklat register, biobanker och hälsodataflöden som är internationella förebilder.

Denna gemensamma grund skapar särskilt goda möjligheter till fördjupad samverkan inom till exempel:

- hälsodata och interoperabilitet
- större patientunderlag för kliniska prövningar
- etisk och transparent användning av AI
- One Health – kopplingar mellan human-, veterinär- och miljömedicin
- gemensam beredskap, säkerhet och resiliens

Nordens styrka är inte dess storlek, utan samspelet mellan värderingar, kunskap och institutioner.

Strategisk innebörd Stockholm-Uppsalaregionen kan ta nordiskt ledarskap inom Europa och fungera som en nordisk nod där forskning, data, innovation och klinisk tillämpning kopplas samman. Den rollen kräver att aktörerna i regionerna agerar öppet, etiskt och samordnat och samtidigt bidrar till nordisk konkurrenskraft som helhet.

3.4 Sverige – nationell riktning och beroenden

Sveriges life science-strategi utgår från en helhetssyn där forskning, hälso- och sjukvård, data, innovation, produktion och näringsliv är delar av samma utvecklingskedja. Den nationella ambitionen betonar:

- Strukturer för samverkan
- Nyttiggörande av hälso- och vårddata för forskning och innovation
- Ansvarsfull, säker och etisk policyutveckling
- Integrering av forskning och innovation i vården
- Teknik för ökad hälsa, delaktighet och självständighet

- Forskning, innovation och forskningsinfrastruktur
- Kompetensförsörjning, talangattraktion och livslångt lärande
- Internationell attraktivitet och konkurrenskraft

Sverige har betydande styrkor: hög digital mognad, en robust offentlig sektor, högt förtroende för forskningssystemet och en tradition av samarbete mellan universitet, hälso- och sjukvård och näringsliv. Samtidigt pekar nationella analyser på behov av snabbare implementering av innovation, bättre koordinering och mer systematisk uppföljning. Ackumuleringen av kvalitativa hälsodata har länge lyfts fram som en viktig nationell resurs. Tillgången till den resursen är dock begränsad och tidskrävande. Det blir avgörande för Sveriges life science-sektor att alla de europeiska, nationella och regionala initiativ som just nu pågår kring vidareanvändning av hälsodata kommer fram till konstruktiva lösningar.

Strategisk innebörd Stockholm-Uppsalaregionen utgör en avgörande operativ länk för att omsätta nationella mål i praktiken. Genom sin koncentration av universitet, vård och företag finns förutsättningar att utveckla arbetssätt, standarder och modeller som kan skalas nationellt.

3.5 Från omvärld till uppdrag

Life science-sektorn verkar i en omvärld där vetenskap, samhällsutveckling och geopolitik allt oftare sammanfaller. Global teknikförändring, europeiska standarder, nordiska värderingar och nationella mål skapar ett sammanhang som strategin måste vara en del av.

Detta är en strategi för att navigera denna verklighet, regional till formen, men global till riktningen. Den handlar inte om att skapa nya strukturer, utan om att samla Stockholm-Uppsalaregionens aktörer kring en gemensam uppgift: att bidra till ett europeiskt och nordiskt system som bygger på vetenskaplig kvalitet, hållbarhet och internationell trovärdighet.

3.6 Särdrag och styrkeposition

I Stockholm-Uppsalaregionen finns nära koppling mellan forskning, avancerad vård och start-up-miljöer.

Tre kännetecken utmärker Stockholm-Uppsalaregionens särställning.

- För det första dess **vetenskapliga densitet**: en koncentration av forskningsmiljöer vid universitet, universitetssjukhus och företag.

- För det andra dess **innovationsförmåga**: en kultur där forskning, entreprenörskap och riskkapital möts i ett öppet system som gynnar nya lösningar.
- För det tredje dess **livskvalitet**: demokratiska värden, jämställdhet, natur och kultur som skapar en livsmiljö som attraherar och behåller global kompetens.

Stockholm och Uppsala har kompletterande roller men gemensamt finns här den internationella motorn med kapital, nätverk, innovativa bolag, spetsinstitutioner och spetsforskning med global synlighet, translationell förmåga och hållbarhetsorientering. Dessutom finns här världsledande hälso- och sjukvård. Mellan Stockholm och Uppsala sker en ständig rörelse av människor, idéer och investeringar. Strategin handlar inte om att skapa något nytt, utan om att förfinas det som redan finns: att vässa sambanden, öka samordningen och stärka förmågan att agera som en gemensam aktör gentemot omvärlden.

3.7 Utmaningar

Stockholm-Uppsalaregionen har vissa utmaningar för att kunna växa och utvecklas i enlighet med målen. Life science-sektorn delar många utmaningar med andra tillväxtsektorer, som tillgång till bostäder, kollektivtrafik och tillgänglighet. Här ska också finnas robust tillgång till el, vatten, finansiering, och klimatanpassade verksamheter. Det finns också en stark koppling mellan klimatförändringar och värmeböljor med påverkan på hälsan för befolkningen, fler patienter och med risk för relaterade dödsfall. Implementeringen av den här life science-strategin och arbetet med att stärka Capital of Life behöver därför samspela med de regionala utvecklingsstrategierna och andra relevanta strategier som adresserar de delade utmaningarna.

4. Från strategi till handling

För att strategin ska vara meningsfull måste den kunna operationaliseras och omsättas i resultat som utvecklar och stärker regionen och som kan mätas, förstås, följas upp och anpassas. Det är viktigt att ta vara på befintliga processer och redan pågående arbete i implementeringen av strategin. Därutöver kommer life science-strategin kompletteras med handlingsplaner för att realisera strategins mål. Handlingsplanerna bör kopplas till mätbara mål, tydlig ansvarsfördelning och konstruktiv uppföljning.

4.1 Utförande och uppföljning

- Utveckla handlingsplaner med konkreta mål och åtgärder inom prioriterade områden. Handlingsplanerna kan vara specifika för Stockholm eller Uppsala eller regionövergripande då sådana förutsättningar finns.
- Utföra GAP-analyser för att identifiera behov och rätt åtgärder.
- Etablera tydliga indikatorer för att mäta framstegen i arbetet med strategin.
- Utvärdera strategin och handlingsplaner regelbundet och justera insatser baserat på resultaten.
- Kommunicera aktiviteter och resultat. Resultaten kommer att följas upp och presenteras årligen på klustrets Högnivåmöten. Högnivågruppens möte är rådgivande för genomförandet av life science strategin
- Beslut om resursallokering fattas av respektive organisation.

4.2 Arbetssätt

För en rad avgörande näringspolitiska samhällsfrågor som bostäder, regional kollektivtrafik med mera arbetar vi genom befintliga strukturer och strategier;

- Nya RUFSS– Regional utvecklingsplan för Stockholms län 2060.
Vision: Att vara Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i.
- Reviderad regional utvecklingsstrategi för Uppsala län
Vision: Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft.

För frågor som berör hälso- och sjukvårdens förutsättningar att tillhandahålla kompetens och ge god och jämlik vård kompletteras life science-strategin för Region Stockholms med;

- Målbild och strategi för hälso- och sjukvården 2040 (RS 2024-0509),

och för Region Uppsala med;

- Innovationsstrategi för hälso- och sjukvården och tandvården (RS2023-00139).

Ett nära samarbete med nationella aktörer och övriga regioner kring gemensamma frågeställningar och utmaningar är av strategisk vikt. När det gäller hållbar vård och omsorg samt en förbättrad folkhälsa är möjliggörandet av hög inkludering av invånare, patienter och närstående av högsta vikt.

Uppföljning och utvärdering av arbetet med strategin. Strategin är giltig till och med 2031 och kan sedan revideras och förlängas om behov finns.

4.3 Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer för att kunna genomföra strategin är att berörda aktörer engagerar sig i att ta fram lösningar i samverkan med varandra. Det behövs också både ekonomiska och personella resurser för att kunna omsätta strategin och handlingsplanernas målsättningar till långsiktigt hållbara resultat. Många av de utmaningar och behov som strategin ställer har inte en ägare av lösningen utan mandatet ligger hos flera parter. Det är därför viktigt att se till helheten och att samverka och visa tillit. Den etablerade klustersamverkan i Stockholm och Uppsala ger goda förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande.